

Niet goed leesbaar? [Bekijk deze e-mail in je browser](#)

Burgerparticipatie & Democratie

Nieuwsbrief — Juni 2022

Welkom!

U heeft zich ingeschreven in de nieuwsbrief van het multidisciplinair onderzoeksproject 'Burgerparticipatie & Democratie', uitgevoerd aan de Universiteit Gent. Wij willen u alvast bedanken voor uw interesse in het project. Via deze weg houden wij u op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen, evenementen en onderzoeksresultaten.

[Meer informatie op onze website](#)

Eerste resultaten: Burgers vragen inspraak (maar niet te veel)

Steeds meer lokale besturen zetten allerlei experimenten op om hun burgers inspraak te geven in het gemeentelijk beleid. Overall schieten lokale burgerbudgetten, burgerfora, of referenda als paddenstoelen uit de grond. Het is een poging van gemeentebesturen om de band met hun burgers opnieuw sterker aan te halen, in tijden waarin het vertrouwen in de werking van de democratie onder druk staat. De aanname is daarbij vaak dat burgers dit soort initiatieven verwelkomen, en gemotiveerd zijn om zich samen met het gemeentebestuur over het lokale beleid te buigen.

Maar is dat wel zo? Veel studies wijzen immers op het feit dat burgerparticipatie

iets is waar vooral bepaalde groepen zin in hebben, en dat veel burgers er niet echt wakker van liggen. Als dat zo is, dan is burgerparticipatie niet zonder gevaar. Het kan de democratische kloof versterken, omdat bepaalde burgers (de participanten) feitelijk meer invloed hebben op het beleid dan anderen (de niet-participanten). En dan dreigen we het omgekeerde te bereiken van wat we willen: grote groepen burgers, de niet-participanten, kunnen zich nog meer afgesloten voelen van het lokaal bestuur.

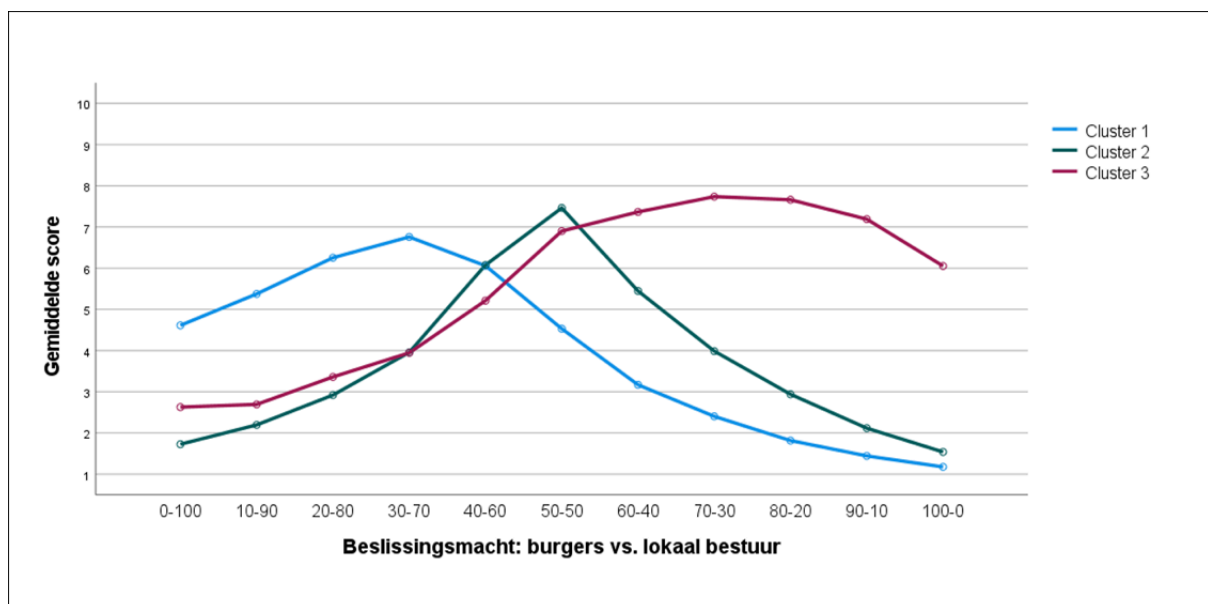
Een belangrijke vraag is dus: hoeveel beslissingsmacht moeten burgers krijgen, en hoeveel beslissingsmacht moet er in handen van het lokaal bestuur blijven? Als er daar zicht op is kan het lokaal bestuur het beste van twee werelden proberen te realiseren: meer burgerparticipatie (inspraak, innovatie, gedragen beleid) maar toch steeds met het algemeen belang in het achterhoofd (beleid niet enkel op maat van de groepen die oververtegenwoordigd zijn in participatie-initiatieven).

Simultaan aan ons grootschalig Vlaams onderzoeksproject (zie de eerste nieuwsbrief), hebben we bij een groep van burgers in het Verenigd Koninkrijk (totaal aantal respondenten = 1470) gepeild naar hoeveel inspraak zij willen bij beslissingen van hun lokaal bestuur. We bevroegen dat algemeen, maar keken ook naar specifieke beleidsvraagstukken die op lokaal vlak spelen, zoals de herbestemming van een leegstaand (school)gebouw, het aanpakken van een gevaarlijke verkeerssituatie, de ontwikkeling van sportfaciliteiten of de inplanting van een winkelcentrum. De resultaten voor al die domeinen lagen echter in elkaars verlengde.

De onderstaande figuur vat één en ander samen. We vroegen deze burgers in welke mate zij verschillende verhoudingen van beslissingsmacht tussen burgers en het lokaal bestuur aangewezen en gerechtvaardigd vinden in het lokaal beleid. De mogelijke verhoudingen staan op de horizontale as met helemaal links de verhouding 100% beslissingsmacht lokaal bestuur en 0% beslissingsmacht burgers, en helemaal rechts de verhouding 100% beslissingsmacht burgers en 0% beslissingsmacht lokaal bestuur. Daartussen alle andere mogelijke verhoudingen, met in het midden een 50%-50% verhouding waarbij burgers en lokaal bestuur exact evenveel beslissingsmacht hebben (en dus volledig 'samen' beslissen). De burgers konden deze machtsverhoudingen evalueren op een schaal van 1 (helemaal niet) tot 10 (heel erg). Op de verticale as kan u de gemiddelde score per machtsverhouding lezen.

Uit de resultaten kunnen we twee belangrijke conclusies trekken:

1. We zien *drie verschillende groepen van burgers*. Een eerste groep (cluster 1) vindt het ideaal dat het lokaal bestuur meer beslissingsmacht in handen houdt, in vergelijking met burgers. Een tweede groep (cluster 2) vindt de 50%-50% verhouding ideaal. En een derde groep (cluster 3) vindt het ideaal dat burgers meer beslissingsmacht hebben dan het lokaal bestuur. Als we kijken welke burgers in welke groep zitten, dan vinden we dat vrouwen, jongeren en lager opgeleiden, evenals burgers die hoog scoren op links autoritarisme en hoog op politiek cynisme, oververtegenwoordigd zijn in de derde groep die veel inspraak voor de burgers wil.
2. Alle drie de groepen van burgers *verkiezen echter een situatie waarin burgers en lokaal bestuur samen beslissen over lokaal beleid*. Slechts een kleine fractie van de respondenten (minder dan 10%) wil burgers geen inspraak geven, of wil dat burgers het volledig overnemen van het lokaal bestuur. Burgers willen dus inspraak, maar niet absoluut: ze zien nog steeds een belangrijke rol weggelegd voor het lokaal bestuur.

Deze resultaten bieden alvast enkele eerste inzichten voor lokale besturen die aan de slag gaan met burgerparticipatie:

1. **Burgers willen inspraak:** een hedendaagse lokale democratie kan niet legitiem zijn zonder een bepaalde mate van burgerparticipatie. Tegelijkertijd zien burgers wel nog steeds een belangrijke rol weggelegd voor het verkozen lokaal bestuur.
2. **Er lijkt een kloof te zijn tussen reële en gewenste burgerinspraak:** zij die volgens de literatuur minder participeren vragen net meer

burgerinspraak. Lokale besturen kunnen daar rekening mee houden bij het ontwikkelen van initiatieven: investeren in vaardigheden van, en incentives voor, bepaalde groepen om hen meer te betrekken. Dit omdat sommige groepen die meer inspraak willen, misschien net die groepen zijn die de grootste obstakels ervaren om te kunnen participeren.

3. ***Meer inspraak organiseren (burgerparticipatie) kan bekeken worden als een manier om het vertrouwen in het democratisch systeem op te krikken.*** Temeer het vooral politieke cynici blijken te zijn die meer inspraak willen. Een hybride vorm van democratie is dan de boodschap, met een gebalanceerde beslissingsmacht tussen burgers en lokaal bestuur.

De volledige studie is momenteel in review, en zal worden vrijgegeven van zodra ze aanvaard is voor publicatie. Ondertussen is ons onderzoeksteam ook aan de slag met de data van onze grootschalige bevraging bij Vlaamse burgers, lokale politici en ambtenaren en lokale middenveldorganisaties. Van zodra de resultaten van die bevraging gevalideerd zijn, houden we jullie daarvan op de hoogte. We zijn alvast benieuwd of de resultaten die we hier voorstellen, zullen bevestigd worden in de Vlaamse context.

Stay tuned!

GASPAR

SOCIALE PSYCHOLOGIE

Centre for Local Politics

VAGROEP BESTUURSKUNDE EN PUBLIEK MANAGEMENT

This email was sent to <<Email Address>>

[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)

Universiteit Gent · Sint-Pietersnieuwstraat 41 · Gent 9000 · Belgium

Grow your business with mailchimp

